

ВНЗ «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
ЖУРНАЛ «ЮРИДИЧНА НАУКА»

УДК 34

*Рекомендовано рішення вченої ради
ВНЗ «Національна академія управління»
протокол № 1 від 31 січня 2013 р.*

Рецензенти:

Костенко О.М., доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, Завідувач відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою Інституту держави та права ім. В.М. Корецького Національної Академії наук України;

Глушков В.О., доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;

Козаченко І.П., доктор юридичних наук, професор.

УДК 34

Актуальні проблеми юридичної науки — 2012 : матеріали міжнародної науково-практичної конференції [«Актуальні проблеми юридичної науки — 2012»], (Київ, 14 грудня 2012 р.) / За заг. ред. В.К. Матвійчука, Ю.В. Нікітіна, М.І. Карпенка. — Київ, 2013. — 506 с.

Друкується в редакції авторів.

© ВНЗ «Національна академія управління», 2013
© Журнал «Юридична наука», 2013

ISBN 978-966-8406-75-1

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОЇ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

І.В. Нікітіна

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри філософії

Національного університету харчових технологій

Євроінтеграція системи вищої освіти України вимагає реалізації гендерного підходу у підготовці майбутніх фахівців. Гендерна педагогіка вищої школи для майбутніх юристів передбачає індивідуальний підхід, в основі якого лежить урахування специфіки впливу на розвиток студентів-хлопців і студенток факторів навчально-виховного процесу (змісту навчання, методів і форм організації навчально-виховного процесу, стилю педагогічного спілкування, впливу особистості викладача тощо). Обов'язковими умовами його реалізації є орієнтація на нейтралізацію та пом'якшення розбіжностей між статями; виховання в дусі вільного вибору гендерної ідентичності; відсутність спрямованості на соціальні стандарти й межі гендерних ролей; спонукання до діяльності, що відповідає

здібностям та інтересам особистості студента; обґрунтування неможливості роздільного навчання; тенденція до розмивання в суспільстві культурно-сформованих гендерних стереотипів.

Гендерна педагогіка для майбутніх юристів створює повноцінні умови для розвитку професійної мотивації, що підвищує якість підготовки фахівців з позиції перспективи розширення ринку праці та виконання міжнародних зобов'язань України.

Діяльність юристів значною мірою пов'язана із взаємодією з людьми. Тому, у цій сфері важливу роль відіграють особистісні якості майбутнього фахівця: цілісна єдність його ціннісно-сислової орієнтації, інтернальний локус-контролю, оптимальне співвідношення реактивності (імпульсивності) та активності, гнучкість психіки, низький рівень тривожності, резистентність — опір суб'єктивним та об'єктивним умовам, які протидіють успішному результату.

Як показує статистика сьогодні зросла кількість студенток-дівчат на юридичних факультетах вищих навчальних закладах України. Викладачі повинні враховувати, на мій погляд, гендерні особливості розвитку особистості у студентському віці. Наприклад, за швидкістю сприйняття інформації жінки випереджають чоловіків. Студентки також читають швидше та з більшою точністю у деталях переказують прочитане і мають більший обсяг запам'ятовування знань. Студенти-чоловіки швидше і точніше роблять висновки, узагальнення, перш за все, звертають увагу на сутність проблеми та зміст знань уцілому. Жінка більш спостережлива, однак, у ситуації стресу «втрачає голову», губиться. У чоловіків у ситуації небезпеки, навпаки, пильність загострюється. Спостереження психологів свідчать, що чоловіки у професійній діяльності частіше проявляють вольові реакції на події, енергійність, зовнішню агресивність, нетерпіння і напористість. Чоловіки мають здатність протистояти грубому напору. Вказані якості більш характерні для холеричного темпераменту, який значно частіше притаманний чоловікам юристам. Разом з тим, чоловіча рішучість і схильність до ризику у роботі колективу добре доповнюються жіночою обережністю, чоловіча різкість — жіночою м'якістю. Первова система жінок менш стійка, ніж у чоловіків. Жінка швидше переходить від одного емоційного стану до іншого, її схильність до миттєвого психічного перевтілення значно переважає чоловічу здатність. Це призводить до того, що жінки краще пристосовуються до обставин, змін і реформ.

Хочу звернути увагу на гендерні особливості взаємин у колективі: чоловікам набагато легше співіснувати у чоловічих колективах, ніж жінкам у жіночих. Це потрібно враховувати при призначенні фахівця на

керівну посаду. Якщо колектив складається переважно з осіб однієї статі, то соціопсихологічний клімат буває краще, якщо керівник — іншої статі. Окрім того, жінки більш об'єктивні до чоловіків, ніж до жінок. Чоловіки також віддають перевагу позиції та оцінці, яку висловлює чоловік. Жінка, знаючи суб'єктивність жіночої оцінки, теж схильється до чоловічого рішення. Це значною мірою пов'язано із особливостями самооцінки жінок і чоловіків. Самооцінка жінки у професійній діяльності часто занижена, а у чоловіка — завищена. Чоловіки більш впевнені та задоволені собою на роботі. Це викликано існуючими гендерними стереотипами виховання жінок і чоловіків.

Врахування гендерних особливостей розвитку особистості під час професійної підготовки студентів сприяє підвищенню їхньої успішності та забезпечує необхідну якість для сучасного ринку праці юристів.

Модернізація вищої освіти України вимагає професійної компетентності викладачів вищих навчальних закладів із гендерної педагогіки.

Література:

1. Нікітіна І.В. Суб'єктне самовизначення молодого людини в період повноліття: Монографія. — К.: КНТ, 2008. — 192с.
2. Нікітіна І.В. Гендерний підхід у системі вищої освіти як необхідна умова якості підготовки фахівців / І.В. Нікітіна // Проблеми модернізації та систематизації законодавства про освіту України. Тези доповідей науково-практичної конференції. 27-28 грудня 2010 року. — К.: Нора-Друк, 2010. — С. 132-133.